

Benlängdsskillnad före och efter höftproteskirurgi. Prospektiv kohort studie på 174 patienter

Sarwar Mahmood; Sebastian Mukka; Arkan Sayed-Noor

Institution för kirurgisk och perioperativ vetenskap, Umeå universitet

Introduktion: Effekten av benlängdsskillnad (BLS) före och efter höftproteskirurgi (THA) på funktion och livskvalité har delvist studerats i litteraturen. Dessa studier har dock svagheter pga bristfällig design inkl. heterogent material. Vi studerade effekten av BLS före och efter THA hos en kohort patienter opererade för unilaterala höftartrosor.

Patienter & metoder: Samtliga patienter med unilateral primär höftartros som planerades för THA (cementerad eller icke-cementerad) på Sundsvalls sjukhus mellan sep 2010 och april 2013 inkluderades. Preoperativt mättes BLS på röntgen (teardrop-trokanter minor). Funktion bedömdes med WOMAC score och livskvalité med EQ-5D och hälsotillstånd VAS. Postoperativt mättes BLS på röntgen på samma sätt som preoperativt av samma observatör. WOMAC, EQ-5D, hälsotillstånd VAS, hälta, användning av gånghjälpmedel och skoinlägg bedömdes 12-18 månader postoperativt. Postoperativa komplikationer registrerades.

Resultat: 174 patienter (90 kvinnor, medelålder 68år SD 10) inkluderades.

Före operationen hade förkortade gruppen sämre WOMAC (ffa fysisk aktivitet) än den icke-förkortade gruppen (60 SD 9.5 vs 55 SD 10.4, $p=0.02$). EQ-5D och hälsotillstånd VAS visade ingen skillnad mellan grupperna.

Efter operationen delades patienterna till tre grupper (41 patienter med förlängning > 9mm; 32 patienter med förkortning > 5mm; 101 patienter med återställning 9-(-5) mm). De tre grupperna hade jämförbar funktion, livskvalité och hälsotillstånd VAS preoperativt. Alla tre grupper blev signifikant bättre i funktion, livskvalité och hälsotillstånd VAS jämfört med preoperativt ($p<0.01$). Den bästa funktionen, livskvalitén och hälsotillstånd VAS fick den förkortade gruppen jämfört med den förlängda gruppen som hade sämre funktion och mer kvarstående lateral höftsmärta ($p<0.02$). Kvarstående hälta, användning av gånghjälpmedel och skoinlägg var vanligare (utan statistisk skillnad) hos den förlängda gruppen. Incidensen för postoperativa komplikationer (inkl luxation) var jämförbar bland grupperna.

Konklusion: Funktion och livskvalité förbättras efter THA oavsett BLS. Förbättring är bäst hos den förkortade gruppen. Förlängda gruppen visade högre incidens av postoperativ kvarstående lateral höftsmärta, hälta och användning av gånghjälpmedel.